

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์และการนำไปใช้ประโยชน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และศึกษาการนำการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการนำกลุ่มตัวอย่างจากคณะต่างๆ ทั้ง 4 คณะ คือ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 430 คน

จากการเก็บข้อมูล ได้นำมาแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสารเพื่อการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์

ส่วนที่ 3 การนำไปใช้ประโยชน์จากการรับชมวิทยุโทรทัศน์

สรุปผล

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 430 คน จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 ส่วนเพศชายมีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 และอยู่ในช่วงอายุนั้นอยู่ในช่วงอายุ 18-20 ปี จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 71.40 และมากกว่า 20 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 ชั้นปีที่ศึกษา แบ่งเป็นปี 1 จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 66.98 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 14.88 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 18.14 คณะที่ศึกษาแบ่งเป็น คณะครุศาสตร์ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 31.63 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.14 คณะวิทยาการจัดการจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.98

เกี่ยวกับที่พักอาศัยปัจจุบัน ปรากฏว่า พักอาศัยกับบิดามารดา จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 44.42 พักอาศัยบ้านญาติ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.46 พักในหอพักจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 35.59 พักในห้อง/ คอนโดเช่า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 นอกจากนี้มีที่พักอาศัยในบ้านเช่า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.93

จะเห็นได้ว่า นักศึกษาพักบ้านบิดามารดาเป็นจำนวนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ พักในหอพัก มีเป็นส่วนน้อยที่พักในคอนโดเช่า หรือบ้านเช่า

ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ได้รับจากผู้ปกครอง (นอกเหนือจากค่าที่พักและการเรียน) ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 430 คน นั้น ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 245 คน

คิดเป็นร้อยละ 56.98 ได้รับค่าใช้จ่าย 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 36.98 และได้รับค่าใช้จ่าย 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.04

ส่วนที่ 2 การเปิดรับสารเพื่อการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีเครื่องรับโทรทัศน์ส่วนตัวในห้องพักของตนเองถึง 239 คน ซึ่งเปิดโอกาสให้ชมโทรทัศน์รายการต่างๆ ตามที่ตนเองต้องการรับชมได้อย่างสะดวก แต่ก็มีเป็นจำนวนไม่น้อยที่ต้องรับชมจากเครื่องรับโทรทัศน์ในมหาวิทยาลัย ด้วยพนักงานในหอพัก ซึ่งอาจไม่สะดวกในการรับชมหรือเป็นพวักที่ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์ส่วนรวมไว้ให้บริการ และอีกส่วนหนึ่ง ก็มักชมโทรทัศน์ทางอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นการรับชมรายการต่างๆ ย้อนหลัง

การชมโทรทัศน์จำนวนวันที่รับชมในแต่ละสัปดาห์ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง รับชมทุกวัน จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 49.30 รับชม 5-6 วัน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.05 รับชม 3-4 วัน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.09 รับชม 1-2 วัน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 7.19 และรับชมไม่แน่นอน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 24.65

การรับชมโทรทัศน์ในหนึ่งสัปดาห์นั้น รับชมทุกวันเป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ รับชมไม่แน่นอน ตามแต่สะดวก นอกนั้นก็รับชม สัปดาห์ละ 5-6 วัน บ้าง 3-4 วัน และ 1-2 วัน บ้าง

ส่วนจำนวนชั่วโมงที่รับชมในแต่ละวัน รับชมน้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 รับชม 2-3 ชั่วโมง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และรับชมมากกว่า 6 ชั่วโมง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10

ค่านิยมการรับชมโทรทัศน์ช่องต่างๆของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่าในช่องอันดับ 1 นั้น สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้รับความนิยมในการรับชมสูงสุด อันดับ 2 คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 อันดับ 3 สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 และ 9 ได้รับความนิยมในการรับชมใกล้เคียงกัน อันดับ 4 สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ส่วนอันดับสุดท้าย คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง TPBS

ประเภทรายการที่มีผู้รับชม นั้น รายการที่ได้รับชมมากที่สุด คือ รายการละคร รองลงมาคือ รายการดนตรี/ เพลง อันดับ 3 คือ รายการเกมโชว์/ ตอบปัญหา อันดับ 4 คือ รายการนิตยสาร/ วาไรตี้ อันดับ 5 คือ รายการข่าว อันดับ 6 คือ รายการความรู้และสารคดี อันดับ 7 คือ รายการถ่ายทอดสด และอันดับสุดท้าย คือ รายการสนทนา เป็นรายการที่ไม่เคยรับชมมากที่สุด

ส่วนที่ 3 การนำไปใช้ประโยชน์จากการรับชมวิทยุโทรทัศน์

ผู้ตอบแบบสอบถามเลือก อันดับ 1 คือ เพื่อความบันเทิง อันดับ 2 เพื่อการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจและเป็นประโยชน์ อันดับ 3 เพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ อันดับ 4 เพื่อลดความเบื่อและเหงา อันดับ 5 เพื่อฆ่าเวลา อันดับ 6 เพื่อติดตามความเป็นไปของสังคมของโลก อันดับ 7 เพื่อเก็บข้อมูลไว้พูดคุยกับผู้อื่น อันดับ 8 เพื่อให้ลืมปัญหาในชีวิตจริง และอันดับ 9 เพื่อเป็นแนวในการประกอบอาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้รับชมจากรายการโทรทัศน์ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อันดับแรกคือ ความรู้รอบตัว อันดับ 2 คือ การดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นอันดับ 3 คือ ประโยชน์ด้านการศึกษา อันดับ 4 คือ สร้างแรงบันดาลใจ อันดับ 5 การวางตัวในสังคม เป็นอันดับ 6 แนวทางในการประกอบอาชีพ และอันดับสุดท้าย เป็นประโยชน์ในการคบเพื่อน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์และการนำไปใช้ประโยชน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สรุปผลได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยที่บ้านของบิดา มารดา เป็นจำนวนสูงสุด และมีเครื่องรับโทรทัศน์ส่วนตัวในห้องพักของตนเองเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้สามารถเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ที่ตนเองพึงพอใจได้อย่างสะดวกและเป็นอิสระ แต่ก็ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ต้องรับชมโทรทัศน์ส่วนรวมในบ้านพักของตนเอง ในหอพักที่พำนักอยู่ และบางส่วนพักในหอพักที่ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้บริการ ก็ต้องรับชมโทรทัศน์ในมหาวิทยาลัย ซึ่งก็จะมีข้อจำกัดในการรับชมด้วยเรื่องของเวลาในการรับชม และรายการที่พึงพอใจจะรับชม นักศึกษาบางส่วนจึงมักรับชมโทรทัศน์ในอินเทอร์เน็ตหรือโทรทัศน์มือถือ ซึ่งก็มักจะเป็นการรับชมย้อนหลัง

การรับชมโทรทัศน์ตลอดสัปดาห์นั้น ก็มักรับชมทุกวัน เป็นจำนวนสูงสุด มิฉะนั้นก็จะรับชมแบบไม่แน่นอน ตามแต่เวลาและโอกาสที่จะอำนวย ถือได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับชมโทรทัศน์เป็นจำนวนมาก

ช่วงเวลาที่รับชมในแต่ละวัน ส่วนใหญ่รับชมวันละ 2-3 ชั่วโมง ซึ่งก็เป็นเวลาหลังเลิกเรียน ตั้งแต่ช่วงบ่ายถึงค่ำ จนจบรายการละครหลังข่าว ด้วยผลการวิจัยปรากฏว่ามีการรับชมอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด แต่ก็ยังมีบ้างที่รับชมมากถึงวันละ 6 ชั่วโมง จากการประชุมกลุ่มให้ความเห็นว่า น่าจะเป็นช่วงวันหยุด หรือเป็นผู้ที่ติดตามภาพยนตร์ต่างประเทศ เช่น ภาพยนตร์ซีรีส์เกาหลี เป็นต้น

ความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ช่องต่างๆ ผลปรากฏว่า สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้รับความนิยมเป็นอันดับที่ 1 ด้วยมีรายการที่นักศึกษาพึงพอใจมากกว่า การนำเสนอได้ตรงเวลากับความต้องการและดูทันสมัยกว่า รองลงมาคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 5 ช่อง 11 และช่อง TPBS ตามลำดับ แต่ความนิยมสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 และช่อง 9 นั้นมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก แม้จะเป็นอันดับ 3 และ 4 และสถานีโทรทัศน์ทั้งสองช่องนี้ เป็นสถานีโทรทัศน์ที่นำเสนอความรู้ และสารคดี สลับกับความบันเทิงในอัตราส่วนพอๆกัน ทำให้นักศึกษาที่สนใจรับชมด้านความรู้และสารคดีจึงเลือกชมทั้งสองช่อง ดังกล่าว แต่สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 และ TPBS ได้รับความนิยมตามลำดับ ด้วยสาเหตุที่รายการนำเสนอมุ่งเน้นความรู้ และเรื่องหนักๆ เป็นส่วนใหญ่

ด้านรายการที่เลือกรับชมอย่างสม่ำเสมอ เป็นอันดับแรก คือ รายการละคร รองลงมาคือ รายการดนตรี/ เพลง รายการเกมโชว์/ ตอบปัญหา รายการนิตยสาร/ วาไรตี้ ตามลำดับ สอดคล้องกับเหตุผลในการรับชมโทรทัศน์ของผู้ตอบแบบสอบถามว่า เพื่อความบันเทิง เป็นอันดับที่ 1 ส่วนรายการข่าวและรายการความรู้และสารคดี ก็ยังรับชมรองลงมา ทั้งนี้ศึกษาก็ยังรับชมด้วยเหตุผลเพื่อการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจและเป็นประโยชน์ และเพื่อการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เป็นอันดับ 2 และ 3 เป็นลำดับ นับว่านักศึกษาก็มีการเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้ดีพอสมควร แต่นักศึกษารับชมเพื่อเป็นแนวทางประกอบอาชีพเป็นอันดับสุดท้าย อาจจะเป็นด้วยรายการที่รับชมไม่ได้นำเสนอตัวอย่างประกอบอาชีพมากเท่าที่ควร ไม่สามารถนำมาประกอบการตัดสินใจเป็นแนวทางได้ หรือนำเสนอไม่ตรงกับความตั้งใจและแนวคิดที่นักศึกษากำหนดไว้

ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับสาร ที่อธิบายลักษณะการเลือกใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยุโทรทัศน์ว่า

1. เพื่อให้เกิดการจัดวางโครงสร้างในชีวิตประจำวัน คือ นักศึกษาก็จะเลือกรับชมโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่ตนเองว่างหรือช่วงที่ต้องติดตามรายการที่สนใจ

2. เพื่อการเรียนรู้ทางสังคม นักศึกษาได้ตอบแบบสอบถามว่าเกิดการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์หลายด้าน เช่น ความรู้รอบตัว ความรู้ที่นำไปใช้ในการศึกษา การวางตัวในสังคม การสร้างแรงบันดาลใจที่จะปฏิบัติตามหรืองดเว้นการปฏิบัติ รวมไปถึงแนวทางในการประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการปลูกฝังที่เชื่อว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนที่คนสนใจมากที่สุดคือ สื่อวิทยุโทรทัศน์ เพราะเป็นตัวนำข่าวสาร ส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล และเป็นช่องทางหลักในการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตมากกว่าช่องทางอื่นๆ สามารถ “สร้างโลก” ที่แม้ว่าจะไม่ตรงกับ “โลกแห่งความเป็นจริง” ให้กลายเป็น “ความจริงของบุคคล” ตรงกับทฤษฎีการผ่อนคลาย ซึ่งกล่าวว่า สื่อมวลชน คือ สื่อวิทยุโทรทัศน์ มีส่วนช่วยระบบความคับข้องใจจนนำไปสู่ความก้าวร้าว การดูโทรทัศน์เป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยระบบสัญชาตญาณทั้งหลาย ที่ไม่เป็นอันตรายต่อสังคม

โอล่า จันวิไล ที่กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจในการรับชมโทรทัศน์ มีแรงจูงใจส่วนบุคคลมากที่สุด ทำให้รู้สึกเหมือนมีเพื่อน ไม่เหงา ไม่โดดเดี่ยว ซึ่งตรงกับคำตอบแบบสอบถามของนักศึกษาข้อหนึ่งว่าการเปิดรับชมโทรทัศน์เพื่อคลายความเหงา ความเครียด เพราะส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ลำพังในหอพัก

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า เพศ อายุ และชั้นปีที่ศึกษานั้น ไม่ได้มีผลกระทบต่อความแตกต่างในการรับชมโทรทัศน์แต่อย่างใด เพราะนักศึกษาอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์จากการรับชมรายการประเภทต่างๆ และนำไปใช้ประโยชน์ด้านก่อให้เกิดความรู้รอบตัว การนำสิ่งที่ได้รับชมไปใช้ในชีวิตประจำวัน และด้านการศึกษา การวางตัวในสังคม และได้นำไปสร้างแรงบันดาลใจตามที่ตนเองปรารถนา รวมไปถึงการพิจารณาการคบเพื่อน พร้อมทั้งแนวทางในการประกอบอาชีพ ก็นับว่านักศึกษาได้นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ของตนเองอย่างที่เป็นที่น่าพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการเรียนรู้จากสื่อวิทยุโทรทัศน์และการนำไปใช้ประโยชน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอในการนำไปใช้ประโยชน์

นักศึกษาควรได้รับการชี้แนะให้รับชมโทรทัศน์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาให้มากขึ้น และอาจารย์ผู้สอนควรมอบหมายงานที่ต้องรับชมโทรทัศน์ในรายการที่เสริมสร้างองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการรับชม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

การศึกษาในการวิจัยครั้งต่อไป น่าจะได้วิจัยในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ความแตกต่างทางเพศต่อการเลือกรับชมรายการประเภทต่างๆ ที่นำเสนอทางสื่อวิทยุโทรทัศน์

2.2 เนื้อหาของรายการที่ก่อให้เกิดทัศนคติในด้านต่างๆ

2.3 ความรู้และประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับชมจากรายการประเภทให้ความรู้และการนำไปใช้